

Tradice Otců

Z výkladu svatého biskupa Augustina na první list Janův

Co máme vlastně slíbeno? *Budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je.* Jazyk mluví, jak umí; ostatní ať si domyslí srdce. Vždyť co mohl říci i sám Jan, aby nám přiblížil toho, který jest? A co vůbec můžeme říci my lidé, kteří se mu svatostí nemůžeme ani zdaleka rovnat?

Spolehněme se tedy na ono pomazání svatým Duchem, pomazání, které nám do srdce vkládá, co nedokážeme vyslovit. A protože nyní ještě nemůžete vidět, soustřeďte své úsilí na touhu.

Celý život křesťana je svatá touha po dobru. To, po čem toužíš, zatím nevidíš; ale touhou nabýváš schopnost, aby tě to

zcela naplnilo, až to přijde a ty to uvidíš.

Je to podobné, jak když chceš naplnit pytel nebo měch a vidíš, že toho, cos dostal, je hodně; pak ten pytel nebo měch nebo něco jiného roztahuješ, protože víš, že toho, co tam chceš dát, je hodně, a pytel je úzký. Snažíš se natahováním zvětšit jeho objem. A stejně Bůh svým odkládáním zvětšuje tvou touhu a touhou rozšiřuje duši, aby při větší šíři více obsáhla.

Je úcta k posvátnému specialitou islámu?

Úcta k posvátnému versus svoboda projevu. To je křesťanský pohled na spor o Mohamedovy karikatury. Povrchnější české komentáře stavějí věc tak, že úcta k posvátnému je islámský pohled a svoboda projevu pohled západní, tj. křesťanské civilizace. Ve skutečnosti věc není takto jednoduchá.

Je to vidět mj. na tom, že Američané, pro něž je svoboda základním občanským pojmem, se k Mohamedovým karikaturám stavějí velmi zdrženlivě. Nepřekvapuje mě to. Už když jsem poprvé – brzy po převratu – navštívila Spojené státy, zažila jsem pohoršení, jež vzbudila zpěvačka O'Connorová tím, že na pódiu roztrhala obraz papeže Jana Pavla II. Její gesto mělo znamenat protest proti sexuální morálce katolické církve. Představitelé měst, která houfně rušila její další vystoupení, většinou nebyli katolíci a na sexuální morálku katolické církve měli nepochybně svůj názor. Ale samotný fakt, že někdo urazil něčí náboženství, jim stačil k tomu, aby nebyli zvědaví na jeho umělecký projev.

Klíčový pojem je totiž něčí náboženství. I když s cizím náboženstvím nesusouhlasím, i když je odmítám, nemění to nic na tom, že můj bližní mohl být právě v tomto náboženství vychován, že právě toto náboženství určuje jeho pohled na svět, posvěcuje jeho vztah k rodině. To není osvícenský pohled, povyšující se nad rovinnou náboženství. To je křesťanský pohled, vycházející z pojmu přirozeného zákona.

Zdá se, že bouře proti karikaturám

Foto: archito

Mohameda, jež zachvacují muslimské země, začínají přesvědčovat i evropské sekularisty resp. relativisty, že vůči příchozím musíme prosazovat tradiční evropské hodnoty. Ale co to je? Je to teologická, filosofická, kulturní tradice křesťanského Západu – a nebo její dekadentní, sebestopírající fáze? Musejí příchozí pochopit, že křesťanským pojetím Boha je trojedinost, na pozemské rovině neodvoditelná, a že tedy rovina víry a rovina světské politiky resp. práva jsou zásadně odlišné? Že politika a právo jsou skutečnosti sekulární, to jest neposvátné? Nebo prostě musejí pochopit, že západní kultura je totožná se svým sebestopře-

ním, že je to neúcta k posvátnému, neúcta k pravdě, že je to nenávisť k vlastním dějinám a k vlastní tradici?

Jsou korouhvemi křesťanského Západu obrazy trpícího Boha, zmrtvýchvstalého Krista, Bohorodičky s děťátkem – nebo jsou to Saudkovy billboardy s nahým ženským zadkem a nápisy *Panic je nanic*?

Muslimské bouře mohou pro Evropu být – v lepším případě – zrcadlem, před nímž se zamyslíme, kdo jsme, o co nám jde, na čem budeme trvat. V horším případě bude naše reakce pomatenou kombinací nenávisť k náboženství a zbabelosti vůči totalitizujícímu islámu.

Michaela Freiová

ZPRÁVY

Sekularismus potřebuje křesťanství

Sekularismus neznamená jen přijetí náboženství „jako soukromé záležitosti, jako jakési sekty na trhu náboženského citění nebo jako vágního a povšechného mysticismu“, říká biskup Giampaolo Crepaldi, sekretář Papežské rady pro spravedlnost a mír. „Tyto tři postoje upírají náboženství veřejnou dimenzi.“

Biskup Crepaldi vyslovil tento názor v přednášce o „sekularismu podle J. Ratzingera, papeže Benedikta XVI.“ na Škole sociopolitické formace Institutu *Veritatis Splendor* v Bologni.

Zdůraznil, že „jestliže se rozum neotevírá víře, absolutizuje sám sebe“. „Absolutní laicismus nebo sekularismus se sám stává vírou. Není proto pravým sekularismem, nýbrž arogancí rozumu, která přechází v aroganci indiferentnosti. Takové pojetí sekularismu vede k myšlence, že politika ani stát nemají mít nic společného s pravdou, ale jen s racionální argumentací podle korektních procedur,“ řekl biskup Crepaldi.

Odvrhnutí rozumu

„Tím, že západní stát odvrhl křesťanství, odvrhl také rozum, jež v sobě křesťanství nese. A odmítnutím Boha se vydává na pospas bohům, protože když se člověk oddělí od Boha, vrhnou se na něho bohové.“

Biskup vysvětlil, že se křesťanství nepřipojilo k žádnému z četných mýtů z náboženského panoramatu naší doby, nýbrž drží se pravdy „Logu“, Boha filosofů, a tím do sebe pojalo prvek rozumu.

„Avšak křesťanský Bůh není jen pravda, nýbrž i láska. Přitom skutečnost, že

Bůh je láska, není na překážku tomu, že Bůh je pravda.“

Biskup vyslovil politování, že se uplatňuje „diktát relativismu, který vede k nihilismu a staví proti sobě sekularismus a transcendenci“. Zdůraznil, že „pravý sekularismus nejen transcendenci připouští nebo toleruje, nýbrž chápe její nezbytnost a podporuje ji“.

„Pouze takový sekularismus, který nevylučuje transcendenci“, který předpokládá přinejmenším postulát stvoření, tj. „inteligentního plánu, jenž řídí svět, může být v pravém smyslu sekulární.“

Diktát relativismu

Jelikož podle křesťanské víry „pouze tvůrčí duch nám opravdu může ukázat cestu“, měl by sekularismus dovolit – nebo lépe měl by si přát – „aby křesťanství vnášelo toto přesvědčení do kultury.“

„Transcendence je tedy požadavkem sekularismu samého a zároveň příznáním veřejné role náboženství,“ řekl dále. „Je to nutná podmínka, aby se sekularismus dokázal uchránit před pokušením diktátu relativismu.“

Závěrem biskup Crepaldi vyslovil tvrzení, že „jestliže se Západ otevírá bez rozlišování všemu, co je vzhledem k němu vnější, a už vůbec nedůvěřuje sám v sebe ani nebere v úvahu svou vazbu na křesťanství, není už schopen integrovat nic, dokonce ani sám sebe“.

Proto si Západ „nemůže dovolit, aby zbořil most, jenž jej spojuje s křesťanstvím. Sekularismus bez křesťanství není možný“.

Zenit

Obláti slouží v Kongu 75 let

Od 11. do 17. února slaví Obláti Neposkvrněné Panny Marie 75. výročí své služby v Demokratické republice Kongo.

Jejich kongregace byla založena v Aix-en-Provence v roce 1816, do dřívějšího belgického Konga přišli v roce 1931. Od té doby otevřeli misii v Idiolfé, v Kinšase, v Isangi, v Kikwitu a Bandedu; otevřeli také dvě misie v sousední Angole.

Pracují v pastoraaci, vyučují, vychovávají mládež, starají se o nemocné a pomáhají vězňům. V Kinšase a kamerunském Jaundé otevřeli centrum informačních technologií.

V dnešní době má oblátská komunita v Demokratické republice Kongo 141 mužů, s výjimkou 16 jsou všichni místní. Dvacet Oblátů z Konga působí jinde v Africe.

Fides

Vážení čtenáři,

opět děkujeme Vám všem, kteří jste zasláním finančního daru umožnili další vydání *RC Monitoru* a pomohli tak pokrýt režijní náklady spojené s jeho vydáváním.

S upřímným Pán Bůh zaplat

redakce

Turecko: Kněz zastřelen

V tureckém Trabzonu byl v kostele zastřelen P. Andrea Santoro, který zde pět let působil jako misionář. Biskup Luigi Padovese, anatolský apoštolský vikář, řekl, že tato vražda nebyla náhodná a spojil ji se současnými protievropskými bouřemi v muslimském světě.

Ve svém posledním dopise z Turecka P. Santoro napsal, že Střední východ má svá světla a stíny: stíny jsou tragické. „Je proto potřeba zasít tady Evangelium znova a vnést sem znova Kristovu přítomnost.“ Podle P. Santora je třeba tuto oblast re-evangelizovat.

Zenit

Turecko: Řeholnice věří v budoucnost křesťanství

Mnoho lidí včetně muslimů se zúčastnilo zádušní mše za P. Andrea Santoro v katedrále Svatého ducha v Istanbulu. Občanská komunita projevila sympatii a solidaritu s místními křesťany.

Jedna ze tří Foucauldových Sester Ježíšových řekla, že smrt P. Santoro posílila jednotu křesťanů v Turecku. Úřady i muslimští vůdci odsoudili vraždu misionáře.

Sestra Sofia vyjádřila naději v budoucnost křesťanů v Turecku. „Jsme tu už léta a nikdy nám nikdo nevyhrožoval,“ řekla. „Pěstujeme kulturu snášenlivosti, pochopení a lásky k bližnímu.“

Fides

Burkina Faso: Dynamická církev, četná povolání

Biskup z Diéboucou (Burkina Faso), Mons. Jean Baptiste Somé, charakterizuje Církev ve své zemi jako dynamickou. Jsou zde četné konverze od tradičních náboženství a četná povolání ke kněžství a řeholnímu životu.

Církev má také značný vliv na veřejný život, hlavně díky katolickým školám.

Diecézi Diéboucou, kde je 750 000 obyvatel a z toho 110 000 katolíků, slouží 130 kněží a 40 bohoslovců se připravuje.

Církev v Burkina Faso (Horní Volta) usiluje hlavně o překlady náboženské literatury do místních jazyků, o formaci katechetů, kněží a řeholnic a o dostatek rozhlasových stanic.

ACN

ZPRÁVY

Obvinění Církve z podvodu zatím neúspěšné

Italský soudce odmítl civilní žalobu ateistického aktivisty Luigiho Cascioliho, který se snaží kriminalizovat křesťanské učení o existenci a božství Kristově obviněním P. Enrica Righiho z podvodu. Doporučil také, aby se žalobci zabývali možnostmi, že Cascioli P. Enrica Righiho poškodil na cti.

Casciolimu je 72 let a je bývalý seminarista: žalobou se chtěl domoci, aby jeho bývalý spolužák, P. Enrico Righi, musel u soudu dokazovat historickou existenci Ježíšovu. Tvrdí, že P. Righi i celá Církve se dopouštějí „zneužití vše-

becné důvěry“.

Nyní se chce Cascioli obrátit k Evropskému soudu pro lidská práva, kde chce obvinít Církve z „náboženského rasismu“.

Cascioli vychází z toho, že celá křesťanská kultura a dějiny jsou výmyslem cynické konspirace a podvodu. Na toto téma vydal knížku.

Kauzou se zabývá zvláště moskevská *Pravda* a *Al Jazeera*. Také jiná tištěná média věnují Cascioliho obvinění příznivou pozornost.

LifeSite News

Křesťané v Izraeli si připomínají magharský pogrom

Společenství melchitských katolíků v Magharu v jižní Galilei si připomíná první výročí protikřesťanského pogromu (10. – 12. února 2005). Farář Abud Haher zorganizoval hodinu modliteb za smíření a odpuštění. Katolíci také v tento den zapálili svíčky a vystavili je do oken svých domů.

Maghar je městečko o 20 000 obyvatelích, položené 15 km od Galilejského jezera. Polovinu obyvatel tvoří drúzové, 20% muslimové a 22% melchitští katolíci.

Vloni touto dobou se rozšířila faleš-

ná zpráva, že jeden z křesťanů umístil na internet neslušné fotografie drúzske dívky a vypukl pogrom, proti němuž izraelská policie údajně nezasáhla. Sedm lidí bylo raněno, 70 obchodů a domů vypáleno, 155 aut zapáleno, kostel poškozen. Nikdo nebyl zatčen.

Šéfka středovýchodní sekce „Církve v nouzi“ Marie-Ange Siebrechtová řekla: „Je naší povinností vyslovit se proti diskriminaci křesťanů. Všichni lidé dobré vůle by se měli připojit k magharské farnosti v modlitbách a úsilí o smíření.“

ACN

Katolíci a záchrana Židů v Itálii

Italské vyslanectví v Izraeli a Italský institut kultury v Tel Avivu připravili vydání knihy *Spravedliví v Itálii*, která zachycuje životy stovek Italů – včetně kněží a řeholníků – kteří v letech 1943–1945 zachraňovali Židy před nacisty.

Kniha vyšla v nakladatelství *Monadori*, přípravné práce provedl *Jad Va-*

šem.

Historička Liliana Picciotto při prezentaci uvedla, že z 32 000 italských Židů bylo 8 000 deportováno a 24 000 zachráněno. Z knihy vyplývá významná úloha Církve při záchranných akcích.

Zenit

Dánský politik o úctě k náboženství

Dánský vicepremiér, ministr hospodářství a obchodu a předseda konzervativní strany Bendt Bendtsen řekl, že svoboda projevu je důležitá, ale respekt k druhým lidem rovněž.

Bendtsen v rozhovoru s listem *Jyllands-Posten* zdůraznil, že uveřejnění Mohamedových karikatur je plně legální, ale klade otázku, proč používat svobodu projevu zrovna k tomuto účelu, když to urazí spoustu lidí.

Připomněl, že podobně urážejí dán-

ské listy křesťanství – například kreslíř Jens Jorgen Thorsen uveřejnil kresbu Ježíše se ztopořeným penisem.

„Urazilo mne to. Nelíbilo se mi to,“ řekl Bendtsen.

Podobně byl zneužit Ježíšův obraz na letních pantoflích, jež musely být po protestech staženy z prodeje.

Bendtsen dal dánským novinám za příklad USA, kde se limity přípustného takto nerozšiřují.

Jyllands-Posten

Seminaristů v Bavorsku přibývá

V roce 2005 v Bavorsku výrazně stoupl počet uchazečů o kněžství. Do bavorských seminářů vstoupilo 76 mladých mužů oproti 51 v roce 2004.

Regens mnichovského semináře Franz Joseph Baur řekl, že to přičítá kolínskému Světovému dni mládeže a volbě německého papeže. Současně proběhly v německých biskupstvích kampaně pro získání nových bohoslovců.

V celém Německu stoupá zájem i o univerzitní studium teologie obecně.

Die Tagespost

Biskup o protikřesťanské podjatosti

Maďarský biskup András Veres, tajemník maďarské biskupské konference, řekl agentuře *SIR*, že maďarští věřící mívají pocit, jako by evropskou legislativu a správu ovládala protikřesťanská menšina. „Snad k tomu přispívá slabost našeho svědectví,“ dodal biskup.

Řekl dále, že Evropě „chybí duchovní společenství, jež by vytvořilo společné hodnoty evropských národů“ a dodal, že „společenství bez hodnot nelze vybudovat ani udržet“.

Zenit

Šest křesťanů zavražděno

Na Filipínách v městečku Patikul na ostrově Sulu procházeli muslimští partyzáni domy a ptali se, jsou-li obyvatelé muslimové nebo křesťané. Křesťany pak zastřelili.

Mezi mrtvými je devítiměsíční holčička. Dalších pět lidí, včetně tříletého chlapce, je vážně raněno.

Zenit

Spor o karikatury Mohameda se vyhrocuje

Spor o karikatury Mohameda, jež otiskl dánský *Jyllands Posten*, se šíří. Karikatury přejímají jiné listy v Německu, ve Švýcarsku a ve Francii, v islámských zemích se konají demonstrace.

Dánské zboží je v islámském světě bojkotováno, dánské a evropské legace v islámských zemích jsou ohroženy.

Kathnet, RC

ZPRÁVY

USA: Katolická většina v Nejvyšším soudu

Zvolením Samuela Alita členem Nejvyššího soudu vznikla v této vrcholné instituci USA konzervativní většina. Většinu soudců (pět ku čtyřem) tvoří nyní také praktikující katolíci.

Nový soudce patří k odpůrcům potratů.

Kathnet, WND

Christian Vanneste odsouzen

Poslanec Vanneste byl soudem v Lille odsouzen k pokutě 3 000 euro a dalším 3 000 euro jako odškodnění za výroky, že „homosexuální chování ohrožuje přežití lidstva“ a že „heterosexualita je mravně vyšší než homosexualita“.

Vanneste je poslancem za vládní stranu UMP a aktivistické skupiny, jimž má zaplatit odškodnění, žádají, aby byl z této strany vyloučen.

The Brussels Journal

Film o „Velkém mlčení“ v Německu hitem

V německých kinech je plno při promítání dokumentárního filmu Philipa Gröninga *Do velkého mlčení*, který líčí život kartuziánů v klášteře *La Grande Chartreuse* ve francouzských Alpách.

Režisér čekal 17 let na povolení v klášteře filmovat. V roce 2002 se na několik měsíců připojil k mnišské komunitě, aby zachytil život uvnitř kláštera.

Zenit

Apoštol páriů bude blahorečen

30. dubna proběhne ve vesnici Ramapuram v eparchii Palai (stát Kérala) beatifikace P. Augustina Thevarparampila, „apoštola páriů“.

P. Thevarparampil se zde narodil v roce 1891 a po většinu svého života zde působil. Zemřel v roce 1973. Pokřtil více než 5 000 Dalitů, páriů, jež nazýval svými dětmi.

Zenit

Beatifikační proces P. Tomáše Týna OP zahájen

V sobotu dne 25. února 2006 v 11.30 hodin zahájí během chórové liturgie hodin boloňský arcibiskup Carlo Caffarra v bazilice sv. Dominika diecézní fázi beatifikačního procesu brněnského rodáka a dominikánského kněze Tomáše Týna.

Příprava

Tomáš Týn se narodil 3. května 1950, manželům MUDr. Zdeňkovi Týnovi a MUDr. Ludmile Týnové, rozené Konupčíkové, jako první ze tří dětí. Po sovětské invazi do Československa roku 1968 rodina Týnova emigrovala do tehdejšího západního Německa, kde také Tomáš vstoupil do dominikánského řádu. Svoje studia však dokončil v italské Boloni, kde také jako člen České dominikánské provincie složil dne 7. října 1973 slavné řeholní sliby. Studia zakončil doktorátem teologie v Římě, kde ho papež Pavel VI. 29. června 1975 vysvětil na kněze. Tentýž den otec Tomáš nabídl soukromým slibem svůj život Bohu, jako smírnou obět za svobodu pronásledované Církev ve své vlasti.

Kazatel a profesor

Další léta pak strávil v Boloni jako kazatel, zpovědník, duchovní vůdce, ale také jako profesor teologie a filosofie na dominikánské fakultě, kde byl roku 1980 byl zvolen viceregentem. Jeho akademická činnost se vyznačovala jak velkou šíří zájmů (metafyzika, etika, teologie milosti a ospravedlnění, teologie M. Luthera), tak velkou znalostí a důrazem na učení sv. Tomáše Akvinského, kterého nejen dobře znal, ale dovedl i kriticky podat a obhájit. Jako apoštol se obracel na překvapivě široké publikum od skautů, přes dominikánské terciáře až po lidi zcela nevěřící nebo velmi vzdálené Církvě. Láska k řeholnímu životu žitému podle klášterních pravidel mu vydržela po celý život. Velmi se také zasazoval za ochranu nenarozeného života, mariánskou úctu v duchu sv. Ludvíka Grignona z Montfortu a o latinskou liturgii sv. Pia V., kterou sloužil každý týden pro veřejnost.

Rozsáhlé metastáze

V říjnu roku 1989 byl náhle zasažen prudkými bolestmi a lékaři mu diagnostikovali zhoubný nádor s metastázemi v břišní dutině. Jeho rodiče ho nechali převést do Německa, kde mu jako lékaři chtěli poskytnout co nejkvalitivnější pomoc. Postupující metastáze však působily otcovi Tomáši jen větší bolesti.

Foto: totustatus.net

Až do posledních dnů pracoval na svém největším a později vydaném díle, díle *Metafisica della sostanza*, čítajícím bezmála tisíc stran. Ráno 1. ledna 1990 byl převezen do nemocnice v Heidelbergu, kde své nemoci v 11 hodin podlehl.

Vystoupím k oltáři

Pohřben byl 5. ledna 1990 na hřbitově v Neckargemündu. Jeho hrob zdobí prostý, ale výmluvný nápis v latině: *Introibo ad altare Dei* (Vystoupím k oltáři Hospodinu), slova 43. žalmu. Brzy po jeho smrti začali jeho hrob i dům, kde dožil, navštěvovat poutníci, zvláště z Itálie a z České republiky, kteří se k němu obracejí o pomoc v soukromých modlitbách. Četné žádosti věřících pak v roce 2003 přiměly provinciála České dominikánské provincie, že podal oficiální žádost o přešetření jeho života a ctností prostřednictvím generálního postulátora dominikánského řádu u římské Kongregace pro záležitosti svatých.

Zahájení procesu

V sobotu 25. února 2006 budou slavnostnímu zahájení kromě boloňského arcibiskupa, místních dominikánů a věřících také přítomni zástupci freiburské diecéze, aktor celé kauzy a provinciál České dominikánské provincie ThDr. Benedikt Mohelník OP, generální postulátor ThDr. Vito Gomez OP, a dva jmenovaní vicepostulátoři — ThDr. Giovanni Cavalcoli OP a PhLic. Efrém Jindráček OP. Brněnskou diecézi, ve které se Tomáš Týn narodil, zastoupí Mons. Jan Mráz, rektor Papežské koleje Nepomucenum v Římě, a vicerektor Mons. František Koutný. Kromě mnoha jiných Tomášových ctitelů přislíbila účast i rodina Týnova, žijící dnes v Německu.

fr. Efrém Jindráček OP, vicepostulátor mezzititulky redakce

KOMENTÁŘE

Výhrada svědomí a slovenská politika

Kvůli smlouvě s Vatikánem opustilo Křesťansko-demokratické hnutí vládu

Křesťansko-demokratické hnutí (KDH) a jeho tři ministři opustili vládu premiéra Dzurindy. Za tři měsíce čekají Slovensko předčasné volby. Poprvé v dějinách samostatného Slovenska opustila jedna strana dobrovolně vládu. A to kvůli zdánlivě maličkosti — smlouvě s Vatikánem. KDH dalo křesťansko-demokratickým stranám v celé Evropě příklad, jak lze i v politice důsledně trout na svých zásadách.

Dzurindovo kličkování

KDH opustilo vládu poté, co se stalo zřejmým, že premiér Dzurinda nehodlá předložit ke schválení smlouvu s Vatikánem o výhradě svědomí. Přitom se k tomu ve vládním programu sám zavázal. Přijetí smlouvy o výhradě svědomí předpokládala i velká — konkordátní — smlouva mezi SR a Svatým stolcem z roku 2000. Proč ji tedy premiér Dzurinda a jeho strana — Slovenská demokratická a křesťanská únie (SDKÚ) — považují za nepřijatelnou a kontroverzní?

Tato smlouva by neodvolatelně garantovala slovenským občanům — katolickým i všem ostatním — řadu práv. Zaměstnavatel by je nikdy nemohl nutit provést umělý potrat nebo pracovat v neděli či o církevních svátcích (tuto záležitost by však přesněji upravil slovenský pracovní zákoník). Nemuseli by provádět cokoli, co odsuzuje věroučný a mravoučný úřad katolické církve (např. předepsat antikoncepci). Jednoduše řečeno — smlouva by slovenským věřícím garantovala svobodu nečinit nic, co je proti jejich svědomí.

Zbytečné výhrady

Jak argumentují stoupenci Dzurindy proti návrhu smlouvy? Tvrdí, že by popírala sekulární charakter slovenského státu. Že je jednostranná — smluvní povinnost má jen SR, nikoli Vatikán. Že je neodvolatelná. A že způsobí chaos v pracovně-právních vztazích. Někomu, např. vojákům, policistům či komukoli v soukromé sféře, se nebude chtít jít v neděli do práce, a tak se odvolá na výhradu svědomí. A zaměstnavatel s ním nemůže nic dělat. Všechny dosavadní pracovně-smluvní vztahy budou zpochybněny.

To je ovšem alibismus. Smlouva, byť uzavřená s Vatikánem (nebo s kýmkoli jiným), která garantuje občanům nebyť nuceni dělat něco, co odporuje jejich svědomí, nezavádí teokracii a ani nepopírá sekulární charakter státu. Pouze ústavní

Foto: kdh.sk

formou garantuje svým občanům určité občanské svobody. Smlouva je to jednostranná. Ale to je každá mezinárodní smlouva o lidských právech — v každé z nich se stát jednostranně zavazuje vůči svým občanům, že bude garantovat jejich práva. Smlouva je nezrušitelná (resp. zrušitelná jen se souhlasem obou smluvních partnerů); ale nezrušitelné jsou i některé základní články *Listiny práv a svobod*. Smlouva by nezpůsobila chaos v pracovně-smluvních vztazích, neboť podrobnosti by určil slovenský zákoník práce. Navíc by se výhrada svědomí určovala na počátku vstupu do zaměstnání, ne v jeho průběhu. Krom toho věřící chápou potřebu služby vojáků, policistů i lékařů i v neděli či o církevních svátcích v zájmu obecného dobra. Opravdu to nejsou ti, kdo by rebelovali proti službě bližním.

Jde o potraty

Hlavní důvod odporu slovenských liberálů proti smlouvě o výhradě svědomí — jakož i hlavní důvod, proč na ní KDH tak lpělo — se týkal potratů. Ostatně, jako v případě mnoha sporů v moderní době mezi liberály a konzervativci. Dle současných slovenských zákonů je potrat právem ze zákona, tj. je legální zákonem. Pouhý zákon — kdyby k němu byla vůle — by právo na umělý potrat mohl zase omezit nebo dokonce zrušit. Potrat tedy z ústavního hlediska není ústavním, fundamentálním lidským právem. Mnozí lidé v Evropě by však právo na potrat chtěli nějakým rozhodnutím institucí Ev-

ropské unie (např. soudním) učinit fundamentálním lidským právem. Pokud by se tak stalo, potraty by už nebylo možné zákony států omezit a chránit tak ve větší míře právo nenarozených dětí na život. Dokonce i lékaři, kteří ve svém svědomí považují potraty za vraždu, by bez hrozby postihu nebo ztráty zaměstnání nemohli odmítnout potraty vykonávat. Dosavadní společenský konsensus, že potrat je nutným zlem, které je trpěno a tolerováno z důvodu stability společnosti, by byl drasticky změněn v brutální diktát, že potrat je pozitivním dobrem, které nemá být ani v nejmenším omezováno.

Strategický tah KDH

A právě tomu chtělo KDH předejít. Chtělo se proti tomu prozíravě pojištit stejným mechanismem: mezinárodní smlouvou, jež má ústavní platnost. Vzhledem k tomu, že smlouva s Vatikánem o výhradě svědomí by měla ústavní platnost, nic v dosavadních smlouvách o EU by ji nemohlo rušit. Tento strategický tah KDH, který by zabránil absolutizování a permanentnímu kodifikování potratů v Evropě, prozatím nevyšel. KDH se o to ale aspoň pokusilo. A mělo by za to být oceněno. Jeho principiálnost obzvláště vyniká ve srovnání s rozplizlým a liknavým postupem řady křesťansko-demokratických stran v Evropě, které jako by na prosazování křesťanských zásad předem rezignovaly.

Dr. Roman Joch
Autor pracuje v Občanském Institutu.

KOMENTÁŘE

Kreslit Mohameda, nekreslit Mohameda...

Proč muslimové protestují proti karikaturám Mohameda a co všechno se za tím skrývá

Ty záběry jsme všichni viděli v televizi. Rozvážnění muslimové v ulicích, hořící dánské ambasády, bojkot dánského zboží... Obyvatelé malého, mírumilovného Dánska s úžasem hledí na to, jak se přes noc stali největším nepřitelem islámského světa. Islámský svět tvrdě reaguje na otištění dvanácti karikatur Mohameda v dánském deníku *Jylland Posten*. Dány následovaly další evropské deníky – a s tím se také rozšiřoval okruh států, po kterých muslimové požadují omluvu.

Mohamed v dětské knížce

Jedni vidí v otištění karikatur muslimského proroka naplnění práva na svobodu slova, jiní nedůstojnou provokaci náboženských citů. Proti karikaturám Mohameda se postavil i Vatikán a v Čechách kardinál Miloslav Vlk a biskup Václav Malý. Každý, kdo karikatury viděl, může potvrdit, že nejsou nějakým veledilem. Nejsou ale ani nijak urážlivé. Mnohé z nich ani nejsou karikaturami, jen představou o tom, jak Mohamed vypadal. Křesťané si mnohdy museli vytrpět mnohem drsnější karikatury...

Není od věci, připomenout si, jak celá kauza vůbec vznikla. Dánský spisovatel hledal kreslíře pro knihu, která měla dánským dětem přiblížit islám. Tři ilustrátoři ho ale ze strachu odmítli. Čtvrtý souhlasil pod podmínkou anonymity. Nejčtenější dánský deník *Jylland Posten* byl šokovaný tím, že v liberálním Dánsku se kreslíři bojí kreslit. V rámci boje proti autocenzuře vyhlásil soutěž o to, jak asi prorok Mohamed vypadal. Na výzvu odpovědělo dvanáct ze čtyřiceti oslovených autorů. Jejich kresby deník otiskl v rámci široké diskuse o celém problému.

Obrázky nebyly zveřejněné s úmyslem zesměšnit Mohameda. Některé z nich ho zobrazují s nadsázkou, ale žádné vysloveně urážlivě. Na jedné z nich je Mohamed s bombou v turbanu, což je vzhledem k aktivitám muslimských teroristů pochopitelné. Šéfredaktor jordánského deníku *Al-Sanan*, který jako jediný v arabském světě tři z karikatur přetiskl, se ptá: „Co islámu více škodí? Pár karikatur nebo záběry teroristů, jak podřezávají rukojmí. Hloupý obrázek nebo sebevražední atentátníci?“

Nenávist k Dánsku

Delegace dánských muslimů nicméně vyrazila na okružní jízdu po Blízkém východě a všude ukazovala nejen oněch dvanáct karikatur, ale i tři vysloveně urážlivé kresby mizerné kvality. Mohamed je na nich zobrazen jako pedofil, v potupné pozici se psem a jako vepř. Žádný z těchto záběrů nikde nikdo nezveřejnil a není dosud jasné, odkud se vzaly. Delegace tvrdí, že je sebou vzala jako důkaz islamofobie dánské společnosti. Dánský premiér Rasmussen se marně divil, proč lidé, kterým dánská společnost umožnila žít v Dánsku, čerpat z dánského sociálního systému, mít své mešity a organizace – proč tito lidé objíždí metropole arabských zemí a rozšiřují nenávist vůči Dánsku.

Kuvajt, Lybie, Sýrie a Saudská Arábie (tedy skuteční „přeborníci“ pokud se jedná o svobodu náboženství) odvolaly své velvyslance z Kodaně. Islámské země, vesměs vedené diktátory či šílenci, kteří chtějí shodit atomovou bombu na Izrael, požadují omluvu. Nejen od Dánska, ale i od všech zemí, jejichž tisk karikatury přetiskl. Opět vysvětloval dánský premiér, že se vláda nemůže omlouvat za činy nezávislého tisku, že takhle dánská společnost nefunguje. Marně.

Záminka pro al-Kajdu

Jeden evropský deník za druhým mezitím přetiskoval karikatury. V tom okamžiku už to nebyla karikatura, ale svědectví o důležité události. Pokud na Blízkém východě hoří ambasády kvůli nějakým malůvkám, je novinářskou povinností ukázat čtenářům kvůli čemu se to všechno vlastně děje. Jenže muslimům vadil už pouhý fakt, že byly zveřejněny kresby proroka. Korán to zakazuje. A to je kámen úrazu. Jsme-li v muslimské zemi, chováme se v souladu s jejími tradicemi. Nechodíme po ulici v plavkách, v botách do mešity a nekreslíme Mohameda na zeď. To je jednoduše věc dobrého vychování. Muslimové nás ale nemůžou nutit, abychom v Evropě nezobrazovali Mohameda jenom proto, že to Korán zakazuje. Nepřestaneme přece jíst hovězí kvůli hinduistům a nepřestaneme pracovat v sobotu, protože je šabat.

Nelze se přitom zbavit dojmu, že to

celé není jen tak. Není to totiž zdaleka první ani jediný případ zobrazení Mohameda. Přesto vypukly najednou protesty od severní Afriky po Indonésii. Lidé na ulicích pálí vlajky malého státu, o kterém většinou neměli ani tušení, že existuje. Karikatury přitom přetiskl už loni v říjnu jeden z nejčtenějších egyptských deníků *Al-Fagr*. Nikdo nepovažoval za nutné demonstrovat, pálit egyptské vlajky ani bojkotovat egyptské zboží. Radikální islamisté asi jen čekali na vhodnou příležitost.

A co křesťané?

Kauza s karikaturami slouží ale i jako podnět pro přemýšlení o nás samotných. Evropané vedou velmi vážně diskusi o znevažování (a to ještě velmi mírném) proroka cizího náboženství. Některé vlády (třeba Norové a Poláci) se dokonce kvůli tomu muslimům omlouvají. Někde, jako třeba ve Velké Británii nebo v USA, pro jistotu zakazují i vánoční symboly, aby se příslušníci jiných náboženství neurazili. Urážet je ovšem možné křesťany. Ti jsou mnohem otrlější než muslimové. Prodávají se v Holandsku běžně pohlednice suložícího papeže? Evropský liberál, který se omlouvá muslimům nad karikaturami Mohameda, to samozřejmě pokládá za součást svobody tisku. Stejně jako kresby Ježíše se ztopořeným penem, otištěné shodou okolností v Dánsku. Nikdo kvůli tomu nepálí vlajky a nehrozí redaktorům smrti. Chovat se v souladu s katolickou morálkou začíná být už přinejmenším na obtíž. Třeba francouzský poslanec Christian Vanneste byl odsouzen za výroky o tom, že heterosexuální chování je nadřazeno homosexuálnímu. Evropský parlament chce zavést sankce proti Polsku a baltským státům kvůli „homofobii“. V Holandsku je přístup do některých pozic ve státním aparátu podmíněn tím, že souhlasíte s manželstvím homosexuálů. Evropská unie nutí lékaře k vykonávání interrupcí. Nikdo kvůli tomu ale nehází kamení, nepálí vlajky, ani nebojkotuje něčí zboží. Jestli z celé nešťastné kauzy plyne alespoň nějaké poučení, tak je to možná to, že by křesťanům trocha muslimské bojovnosti neuškodila.

Matyáš Zrno
Autor je publicista.

DOTAZY ČTENÁŘŮ

Co dělají duše v očistci?

Řada čtenářů vyjádřila přání seznámit se stanoviskem učitelského úřadu na různé aktuální otázky. Na zaslané dotazy týkající se víry a mravů odpovídají kněží Řádu bratří kazatelů (dominikánů) s úmyslem stanovisko Církve srozumitelně zprostředkovat. Dotazy lze zasílat na korespondenční adresu redakce uvedenou v tiráži.

Rád bych se zeptal na duše v očistci a na náš vztah k nim.

Vladimír Müller

Soukromý soud po smrti

Církev nás učí, že když člověk zemře, je souzen soukromým soudem z celého svého života — a to ze všech svých myšlenek, žádostí, slov a skutků a z toho, co dobrého opomenul udělat (přesně, jak to vyznáváme na začátku mše sv.: „... myšlením, slovy i skutky a nekonám, co mám konat...“) a na základě tohoto soudu dostane každý člověk odměnu nebo trest. Pán Bůh to může snadno uskutečnit, jak se píše u Sirachovce: „*Pro Hospodina je snadné i v den skonání člověka odplatit mu podle jeho činů*“ (Sir 11,26).

Nutnost očistce

Člověk neumírá často tak čistý, dokonale a svatý, aby mohl vejít ke svatému Bohu do nebe a ani tak zlý, zkažený a odvrácený od Boha, že by zasluhoval věčné zatracení, ale zbývá mu odpykat si zasloužený trest za hříchy, kterých se dopustil a byly mu odpuštěny, takže má sice čisté svědomí — nemá na duši těžký hřích —, ale zůstávají mu dočasné tresty. Za života jsou to různá strádání, nemoci a obtíže, po smrti je to utrpení neboli „plamen“ očistce. Sv. Řehoř Veliký říká ve svých Dialozích: „*Co se týká některých lehkých hříchů, je třeba věřit, že před posledním soudem je čistý oheň; vždyť ten, který je pravda, říká, že jestliže se někdo rouhá Duchu svatému, nebude mu odpuštěno ani v tomto věku, ani v budoucím (Mt 12,31). Z toho tvrzení se odvozuje, že jisté viny mohou být odpuštěny v tomto věku, ale jiné v budoucím věku.*“

Utrpení očistce

Ti, kteří se dostanou do očistce, trpí nesmírnou bolestí především z toho, že jejich touha vidět Boha a být s ním nemůže být zatím naplněna, ale také různými jinými mukami, které jim přisoudila Boží spravedlnost. O očistcových trestech učí církev (florentský a tridentický koncil) jen to, že nejsou pro všechny stejně velké a bolestné, že jejich „doba“ a velikost závisí na velikosti viny a na tom, jak věřící na zemi duším v očistci pomáhají dobrými skutky, a také to, že

duše v očistci, přestože trpí, mají velkou útěchu v tom, že jsou ve stavu Boží milosti, v jistotě, že se dočkají patření na Boha, a v tom, že se za ně ostatní ze společenství svatých přimlouvají.

Naše pomoc duším v očistci

Duším v očistci můžeme díky „společenství svatých“ snadno pomáhat, podobně jako i jejich pouta s námi nejsou smrtí přetřhána. Dokonce jsme z křesťanské lásky povinni těmto duším pomáhat, ale zvláště svým nejbližším — rodičům, příbuzným a dobrodincům. Jak? Tím, že se za ně modlíme, obětujeme mši svatou a získáváme odpustky. Církev také doporučuje almužny a kající skutky za zemřelé. Sv. Jan Zlatoustý v homilii na první list Korintánům vyzývá: „*Pojďme jim na pomoc a vzpomínejme na ně. Jestliže Jobovi synové byli očistěni obětí jejich otce (Job 1,5), proč bychom měli pochybovat o tom, že naše obětní dary za mrtvé jim přinášejí nějakou útěchu? Neváhejme a pojďme na pomoc těm, kteří jsou mrtvi, a obětujeme za ně své modlitby.*“ I když zároveň jedna omilostněná duše tvrdí (F. Spirago, *Utrpení a radosti očistce*), že mše sv. obětovaná za zemřelého mu pomůže jen natolik, nakolik si jí za života vážil.

Pomoc duší v očistci nám

Sv. Jan Maria Vianney říká: „*Kdybychom věděli, jakou moc mají tyto dobré duše v očistci nad Srdcem Božím, a kdybychom věděli, jakých milostí je možné dosáhnout na jejich přimlovu, tolik bychom na ně nezapomínali. Musíme se za ně mnoho modlit, aby i ony za nás mnoho prosili.*“

Radosti očistce

Duše v očistci však nejsou zbaveny všech radostí. Mnohým se dostává útěchy od andělů, dokonce i od Matky Boží. Sv. Františka Římská říká, že anděl strážný doprovází duši do očistce a pak ji častěji navštěvuje svou přítomností a povzbuzováním ji potěšuje. Také vnuká pozůstalým, aby se za duše zesnulých modlili. On pak přednáší tyto modlitby Bohu a nastal-li čas vykoupení, uvádí duše do nebe. Duše v očistci dostávají od svých andělů zprávy o nebi, o jeho krásách a nádhře a o nesmírném štěstí patřit na Boha. Přimluvné modlitby věřící

jim vlévají balzám do jejich utrpení a zkracují jim dobu trestu. Někteří teologové učí, že andělé sdělují duším v očistci, kdo se za ně na zemi modlí. A i kdyby pozůstali na své zemřelé zapomněli, přece nejsou zcela bez útěchy, protože na ně Církev při mši sv. denně pamatuje.

Trvání očistce

Po posledním soudu, kdy Kristus přijde soudit živé i mrtvé, očistec skončí. Tehdy dostane každý svůj úděl navěky.

Jak se očistci vyhnout

Tridentický koncil říká, že obrácení, které pochází z vroucí lásky, může dosáhnout naprostého očistění hříšníka, takže už nezůstává žádný trest. Když člověk zemře zaopatřen knězem (svatá zpověď, poslední pomazání, generální absolve, viatikum) a už nezhrěší, neexistuje překážka, která by mu bránila v okamžitém setkání s Bohem. Jednají tedy velmi pošetile ti, kteří se tváří v tvář smrti váhají s láskou obrátit k Bohu, i ti, kteří odmítnou využít svátosti nemocných, která jim mohla přiblížit nebeský domov na dosah ruky! Přestože mají duše v očistci spásu jistou, měli bychom (když máme po ruce tak snadné prostředky!) usilovat žít a zemřít tak, abychom se s Bohem mohli setkat ihned, tak, aby se v nás Boží milost mohla smrtí hned proměnit ve světlo slávy, ve kterém smíme vidět Boha tak, jak je.

P. Cyprián Suchánek OP

Odpustky pro zemřelé

§ 1 K získání plnomocného odpustku, jež lze získat pouze pro duše v očistci, věřícímu, který:

1° o jednotlivých dnech od 1. do 8. listopadu zbožně navštíví hřbitov a zbožně se pomodlí, byť jen vnitřně, za zesnulé;

2° o dni, kdy se slaví Vzpomínka na všechny věrné zesulé, zbožně navštíví kostel či kapli a pomodlí se Otčenáš a Věřím.

Předpisy o odpustcích

§ 1 K získání plnomocného odpustku je nutné — kromě vyloučení sebemenšího zalíbení v hříchu, a to i v lehkém — vykonat skutek, na nějž je odpustek vázán, a splnit další tři podmínky: 1) vykonat svatou zpověď, 2) přistoupit ke Stolu Páně, 3) pomodlit se na úmysl nejvyššího velekněze.

§ 2 Na základě jedné svátostné zpovědi lze nabýt vícero plnomocných odpustků, zatímco na základě jednoho svatého přijímání a jedné modlitby na úmysl nejvyššího velekněze lze nabýt pouze jednoho plnomocného odpustku.

Enchiridion indulgentiarum 2000, ust. 29 a předp. 20

NÁZORY ČTENÁŘŮ

Děkujeme za vaše ohlasy.

Těšíme se na vaše podněty, které můžete zasílat na adresu redakce uvedenou v tiráži. Čtenářské dopisy jsou redakčně kráceny a nemusejí vyjadřovat stanovisko redakce.

Jděme k volbám

Čtenář z Havířova vyjádřil v 2. čísle letošního ročníku svůj obdiv k osobě poslance Karase s tím, že si hodlá v letošních volbách vyřídit voličský průkaz a odjet do jeho volebního obvodu a předat mu hlas.

Je to chvályhodné rozhodnutí, ale nepříliš produktivní. Protože čtenář není samozřejmě osamocen v kladném hodnocení pana Karase, bude jistě tento poslanec zařazen ve stranických primárkách na dobře volitelné místo a hlas čtenáře bude zbytečně ztracený v jeho domovském obvodu.

Proto by bylo vhodnější, aby se spíše doma aktivně zapojil do volební kampaně ve prospěch strany, ve které půso-

bí poslanec Karas, a získal této straně co nejvíce přívrženců.

I já jsem před časem v soukromém dopise tomuto poslanci napsal, jak si vážím jeho aktivity v poslanecké sněmovně a označil jsem ho za neohroženého a poctivého křesťanského politika. Dobře reprezentuje svoji stranu, která ovšem jako celek někdy není dosti čitelná a důsledná.

Právě nyní ve světle událostí v naší bratrské Slovenské republice, kdy Křesťanskodemokratické hnutí „rozbito“ koalici, protože ta se zdráhala plnit koaliční závazek ohledně tzv. výhrady svědomí, si můžeme vzpomenout na dva nebo tři momenty podobného druhu u nás v současném volebním období.

Přitom vedení strany, v níž

pan Karas působí, ani nenapadlo o podobném kroku uvažovat a nevím, že by se někdy někdo o tom zmínil.

Můj dřívější dopis do tohoto zpravodajského čtrnáctideníku byl poměrně široce pojat, ale byla tam také zmínka v uvedeném smyslu. Krácení dopisu však postihlo právě tuto pasáž, takže ani tento malý hlásek se neprosadil.

Je nepochopitelné, když někteří praktikující katolíci tvrdí, že nepůjdou k volbám, protože nevědí, koho by měli volit! Přes všechny výhrady, které můžeme mít ke straně poslance Karase, bychom však jejím kandidátům neměli odepřít svůj hlas ve volbách.

RNDr. Miroslav Miler, Praha

Liturgická čtení

19. 2.	Neděle	Iz 43,18–19,21–22,24b–25, Žl 41, 2 Kor 1,18–22, Mk 2,1–12 <i>7. neděle v mezidobí</i>			
20. 2.	Pondělí	Jak 3,13–18, Žl 19, Mk 9,14–29 <i>sv. Nikefor</i>	23. 2.	Čtvrtek	Jak 5,1–6, Žl 49, Mk 9,41–50 <i>sv. Polykarp</i>
21. 2.	Úterý	Jak 4,1–10, Žl 55, Mk 9,30–37 <i>sv. Petr Damiani</i>	24. 2.	Pátek	Jak 5,9–12, Žl 103, Mk 10,1–12 <i>sv. Modest</i>
22. 2.	Středa	1 Petr 5,1–4, Žl 23, Mt 16,13–19 <i>Stolec sv. Petra</i>	25. 2.	Sobota	Jak 5,13–20, Žl 141, Mk 10,13–16 <i>sv. Valburga</i>

26. 2.	Neděle	Oz 2,16b,17b,21–22, Žl 103, 2 Kor 3,1b–6, Mk 2,18–22 <i>8. neděle v mezidobí</i>			
27. 2.	Pondělí	1 Petr 1,3–9, Žl 111, Mk 10,17–27 <i>sv. Gabriel od Bolestné Panny Marie</i>	2. 3.	Čtvrtek	Dt 30,15–20, Žl 1, Lk 9,22–25 <i>sv. Simplicius</i>
28. 2.	Úterý	1 Petr 1,10–16, Žl 98, Mk 10,28–31 <i>sv. Roman</i>	3. 3.	Pátek	Iz 58,1–9a, Žl 51, Mt 9,14–15 <i>sv. Kunhuta</i>
1. 3.	Středa	Jl 2,12–18, Žl 51, 2 Kor 5,20–6,2, Mt 6,1–6,16–18 <i>Popeleční středa</i>	4. 3.	Sobota	Iz 58,9b–14, Žl 86, Lk 5,27–32 <i>sv. Kazimír</i>

RC MONITOR – zpravodajský čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Claritatis jako projekt pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Publikované zprávy jsou zveřejňovány na zpravodajském serveru <http://res.claritatis.cz>. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474.

Korespondenční adresa redakce: Res Claritatis, Husova 8, 110 00 Praha 1, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/2400.

Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, Mgr. Michaela Freiová, JUDr. Ing. Jiří Karas, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Zdeňka Rybová, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová. **Teologický poradce:** P. Mgr. Pavel Mayer OP.

Objednávky: Noviny jsou distribuovány zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na korespondenční adrese redakce. Jejich vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo činí přibližně 10 Kč, což ročně znamená 240 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.